

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ЯТА СЕКЦІЯ

СПРАВА “ ГОРДЕЄВИ І ТУРБИК ”

(Заява № 27370/03, 30049/04)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

17 січня 2006 року

Це рішення стане остаточним за обставин, викладених у п. 2 статті 44 Конвенції.
Воно може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Гордєєви і Гурбик проти України»

Європейський суд з прав людини (друга секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

П. Ж.-П. Коста (Mr J.-P. Costa), Голова

П. І. КАБРАЛ БАРРЕТО (Mr I. CABRAL BARRETO),

П. К. ЮНГВІРТ (K. JUNGWIERT),

П. В. БУТКЕВИЧ (V. BUTKEVYCH),

П. М. УГРЕХЕЛІДЗЕ (M. UGREKHELIDZE),

ПАНІ А. МУЛАРОНІ (A. MULARONI),

ПАНІ Е. ФУРА-САНДСТРЬОМ (Mrs E. FURA-SANDSTRÖM), судді,

ТА ПАНІ С. ДОЛЛЕ (S. DOLLE), Секретар секції,

після обговорення в нарадчій кімнаті 13 грудня 2005 року,

вносить таке рішення, що було прийняте цього дня:

ПРОЦЕДУРА

1. Справа порушена проти України за заявами (№№ 27370/03 і 30049/04), поданими проти України до Суду відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) громадянами України п. Миколою та пані Валентиною Гордєєвими та п. Андрієм Костянтиновичем Гурбиком (далі — заявники) 7 липня 2003 року та 27 липня 2004 року відповідно.

2. Уряд України (далі — Уряд) було представлено його Уповноваженим, пані В. Лутковською, Міністерство юстиції України.

3. 5 грудня 2003 року та 21 січня 2005 року друга секція вирішила комунікувати заяви Уряду. Відповідно до пункту 3 статті 29 Суд вирішив, що питання прийнятності та суті скарг розглядатимуться разом.

ЩОДО ФАКТІВ

I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

4. П. Микола Гордєєв і пані Валентина Гордєєва народились у 1939 та 1938 роках відповідно, вони проживають у м. Донецьку. П. Андрій Костянтинович Гурбик народився у 1967 році і мешкає у Чернігові.

5. У 2000 і 2001 році заявники звертались з позовами про відшкодування шкоди проти обласних управлінь Міністерства внутрішніх справ.

6. Рішенням від 17 серпня 2000 року Деснянський районний суд м. Чернігова зобов'язав Управління Міністерства внутрішніх справ у Чернігівській області відшкодувати п. Гурбику 6526,082 грн1.

Рішенням від 28 вересня 2001 року Ворошилівський районний суд м. Донецька зобов'язав Управління Міністерства внутрішніх справ у Донецькій області відшкодувати п. Гордєєву та пані Гордєєвій 1799,87 грн1 кожному.

7. У вересні 2002 та серпні 2003 року заступники начальників цих управлінь інформували заявників про те, що їх бюджети не передбачають такого роду виплати.

8. У травні 2003 та у червні 2004 року державні виконавці встановили відсутність коштів на рахунках боржників.

10. Ухвалою від 27 грудня 2002 року Ворошилівський районний суд м. Донецька відхилив позов Управління МВС про зміну порядку і способу виконання рішення від 28 вересня 2001 року, винесеного на користь пана і пані Гордєєвих.

11. Ухвалою від 18 березня 2003 року Ворошилівський районний суд м. Донецька відхилив позов пана і пані Гордєєвих до відділу ДВС з огляду на повторну неявку в судове засідання. Пан і пані Гордєєви стверджують, що вони ніколи не отримували повідомлення про необхідність явки до суду.

12. 22 лютого 2005 року п. Гурбик отримав усю суму, присуджену рішенням, винесеним на його користь.

13. До цього дня рішення, винесене на користь пана і пані Гордєєвих, залишається невиконаним.

II. ВІДПОВІДНЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

14. Відповідне національне законодавство наведене у рішенні у справі «*Ромашов проти України*» (*Romachov c. Ukraine*) (заява № 67534/01, пп. 16-19, від 27 липня 2004 року).

ПРАВО

I. ЩОДО ОБ'ЄДНАННЯ ЗАЯВ

15. Відповідно до пункту 1 правила 42 Регламенту Суду Суд вважає за необхідне об'єднати заяви, беручи до уваги їх спільне фактичне та правове підґрунтя.

II. ЩОДО СТВЕРДЖУВАНОВОГО ПОРУШЕННЯ ПУНКТУ 1 СТАТТІ 6 КОНВЕНЦІЇ

16. Заявники скаржились на тривале виконання рішень, винесених на їх користь, вони посилались на пункт 1 статті 6 Конвенції, яка передбачає таке:

П у н к т 1 с т а т т і 6

«Кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумно-го строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом, який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру або встановить обґрунтованість будь-якого висунутого проти нього кримінального обвинувачення».

A. Щодо прийнятності

17. Уряд докоряв заявникам за те, що вони не вичерпали національні засоби захисту, оскільки вони не звертались з позовами проти дій чи бездіяльності державної виконавчої служби щодо рішень, винесених на їх користь, а також не порушували у суді питання про зміну порядку і способу виконання цих рішень.

18. Щодо п. Гурбика Уряд зазначав, крім того, що він не звертався з позовом про індексацію суми, присудженої рішенням суду, з огляду на рівень інфляції.

19. Уряд також вважав, що п. Гурбик не може більше скаржитись на свій статус жертви в сенсі статті 34 Конвенції, оскільки рішення, винесене на його користь, було виконане у повному обсязі.

20. Заявники не погоджувались.

21. Суд зазначає, що він вже відхилив такі ж аргументи Уряду у багатьох своїх рішеннях (див., наприклад, справу *Ромашова*, згадану вище, пп. 27 і 31; рішення від 4 жовтня 2005 року у справі «*Топоров проти України*» (*Toporov c. Ukraine*), заява №

19844/02, п. 21; ухвалу від 22 жовтня 2002 року у справі «*Півень проти України*» (*Piven c. Ukraine*), заява № 56849/00). Суд не вбачає підстав, за яких він міг би дійти іншого висновку у цій справі. Відповідно, Суд відхиляє попередні зауваження Уряду.

22. Суд вирішує, що ця частина заяви не є повністю необґрунтованою в сенсі пункту 3 статті 35 Конвенції. Крім того, Суд вирішує, що немає жодних інших підстав для визнання її неприйнятною.

Б. Щодо суті

У своїх зауваженнях Уряд наводив аргументи такі ж, як і у справі *Ромашова*, стверджуючи про відсутність порушення пункту 1 статті 6 конвенції (справа *Ромашова*, згадана вище, п. 37).

Заявники не погоджувались з твердженнями Уряду.

Суд нагадує передусім, що державний орган не може довільно посилається на брак коштів для оплати заборгованості, присудженої рішенням суду (див., серед інших посилань, рішення у справі «*Бурдов проти Росії*», заява № 59498/00, п. 35, ЄСПЛ 2002-III).

Суд зазначає, що рішення, винесене на користь пана та пані Гордєєвих, залишається невиконаним вже протягом чотирьох років і двох місяців, а на користь п. Гурбика залишалось невиконаним протягом майже чотирьох років і шести місяців.

Таким чином, відмовою протягом декількох років здійснити необхідні заходи для виконання остаточних судових рішень державні органи України частково позбавили положення пункту 1 статті 6 Конвенції її корисного ефекту.

Цього достатньо для того, щоб Суд міг зробити висновок про те, що було порушено пункт 1 статті 6 Конвенції.

III. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

29. Стаття 41 Конвенції передбачає

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію».

A. Шкода

Заявниця, пані Гордєєва, вимагала суму, присуджену їй рішенням суду, а також 5500 ЄВРО на відшкодування моральної шкоди.

Заявник, п. Гордєєв, вимагав суму, присуджену йому рішенням суду, а також 5500 ЄВРО на відшкодування моральної шкоди.

Заявник, п. Гурбик, знову повторював свої вимоги про виплату суми за рішенням, винесеним на його користь, та індексації з урахуванням інфляції і вимагав 1664,15 грн на відшкодування матеріальної шкоди, а також вимагав 20 000 ЄВРО на відшкодування моральної шкоди.

Уряд зазначав, що заявники не обґрунтували свої вимоги. Він вважав, що вимоги щодо відшкодування моральної шкоди є завищеними і констатація порушення становитиме достатню справедливую сатисфакцію.

Оскільки рішення, винесене на користь пана та пані Гордєєвих, залишається невиконаним (див. пункт 13 вище), Суд зазначає, що не підлягає обговоренню питання про те, що держава все ще має невиконане зобов'язання щодо виконання рішення. Відповідно, Суд вважає, що виплата Урядом цієї суми вирішить питання про відшкодування матеріальної шкоди.

Ухвалюючи рішення на засадах справедливості, як цього вимагає стаття 41 Конвенції, Суд присуджує пану та пані Гордєєвим загалом 3000 ЄВРО моральної шкоди, а п. Гурбику 2160 ЄВРО відшкодування за усю завдану шкоду.

Б. Витрати на провадження у Суді

36. Заявники не подали вимог з цього приводу.

В. Пеня

37. Суд вважає за доцільне призначити пеню на підставі граничної позичкової ставки (le taux d'intérêt de la facilité de prêt marginal) Європейського центрального банку, до якої мають бути додані три відсотки.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Вирішує* об'єднати заяви;

2. *Оголошує* заяви прийнятними;

3. *Вирішує*, що було порушення пункту 1 статті 6 Конвенції;

4. *Вирішує*, що:

(а) протягом трьох місяців з дня, коли рішення стане остаточним відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач має сплатити заявникам такі суми:

— пану і пані Гордєєвим кожному залишок боргів від суми, присудженої рішенням, винесеним на їх користь, а також загалом 3000 ЄВРО (три тисячі ЄВРО) моральної шкоди;

— п. Гурбику 2160 ЄВРО (дві тисячі сто шістьдесят ЄВРО) за всю завдану шкоду;

— плюс суму будь-якого податку, який може бути стягнуто з заявників, що має бути конвертована в українську гривню на день здійснення платежу;

(б) у випадку несплати чи несвоечасної сплати державою-відповідачем належних заявникам сум, на них нараховуватиметься пеня, яка дорівнює граничній позичковій ставці (le taux edai a celui de la facilité de prêt marginal) Європейського центрального банку плюс три відсотки, з часу, коли закінчиться вищезгаданий тримісячний строк, і до моменту повного розрахунку;

5. *Відхиляє* решту вимог щодо справедливої сатисфакції.

Вчинено французькою мовою та повідомлено письмово 17 січня 2006 року відповідно до пунктів 2 та 3 правила 77 Регламенту Суду.

Ж.СП. КОСТА
Голова секції

С.ДОЛЛЄ
Секретар секції